

Sygn. akt VII U 68/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r. w Gdańsku

sprawy E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 09 października 2014r. nr (...) - (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni E. W. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 26 sierpnia 2014 roku.

Sygn. akt VII U 68/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej E. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, w związku z brakiem uprawnień – bowiem do dnia rozwiązania stosunku pracy udowodniła 34 lata, 11 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zatem poniżej wymaganych 35 lat. Do łącznego stażu pracy pozwany nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P. z powodu braku dniówek obrachunkowych (k. 24 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 30 października 2014 r. od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona E. W., powołując się na pisemne wyjaśnienie pojęcia dniówek obrachunkowych przez likwidatora zakładu pracy (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 02 stycznia 2015 r. na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 4-5 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona E. W. zd. P., urodzona w dniu (...), w dniu 25 sierpnia 2014 r. złożyła do pozwanego organu rentowego wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne z dnia 25 sierpnia 2014 r. – k. 1-2 akt rentowych

W okresie od dnia 06 lipca 1978 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P. (obecnie w likwidacji) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku obsługi produkcji pieczarek.

Okres od dnia 06 lipca 1978 r. do dnia 01 stycznia 1980 r. nie był kwestionowany przez pozwanego organu rentowego.

W poszczególnych latach ubezpieczona przepracowała w spółdzielni:

- 1978 rok – 148 dni
- 1979 rok – 277 dni
- 1980 rok – brak danych.

Wnioskodawczyni, zgodnie z dokumentacją, zatrudniona była przy hodowli i produkcji pieczarek w pieczarkarni, wynagradzana stawką godzinową. Zakład pracy świadczył pracę przez wszystkie ustawowo robocze dni roku – ubezpieczona świadczyła pracę od pierwszego do ostatniego dnia zatrudnienia de facto w pełnym wymiarze czasu pracy.

Praca w spółdzielni odbywała się w systemie zmianowym.

W ramach rolniczej spółdzielni produkcyjnej osoba po rocznym okresie kandydatury stawała się członkiem spółdzielni.

Tytułem wynagrodzenia z pracy w spółdzielni skarżąca osiągnęła dochód:

- 1978 rok – 18.981 zł
- 1979 rok – 45.520 zł
- 1980 rok – brak danych

i było to wynagrodzenie odpowiadające wynagrodzeniu pełnoetatowego pracownika.

Pojęcie „dniówki obrachunkowej” stanowiło wskaźnik, brany pod uwagę przy ustaleniu wysokości stawki wynagrodzeń – nie stanowiło zaś określenia dnia pracy. Był to wyznacznik, szczególny miernik nakładu pracy. Ogólna ilość dniówek obrachunkowych stanowiła podstawę wyliczania wynagrodzenia członka za dany rok, płatnego zaliczkowo i wyrównywanego po sporządzeniu i zatwierdzeniu bilansu. Dochód zaś członka spółdzielni stanowił podstawę składki na ubezpieczenie społeczne.

Świadek P. D. – będący obecnie likwidatorem zakładu – pracował w (...) Spółdzielni (...) w P. od 1983 r.

Likwidator (...) Spółdzielni (...) w P. nie dysponuje innymi dokumentami, potwierdzającymi przepracowany czas, lub dotyczącymi kwestii płacowych – zgodnie z ówczesnymi przepisami wymagane było ich przechowywanie wyłącznie przez okres 12 lat.

Listy płac za 1980 rok nie zachowały się nie tylko w zakresie ubezpieczonej, ale żadnego z pracowników.

dowód: świadectwo pracy z dnia 06 maja 1980 r. – k. 6 akt kapitałowych, zaświadczenie o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy z dnia 23 stycznia 2001 r. – k. 11 akt kapitałowych, książeczka ubezpieczeniowa i 2 dokumenty – koperta na k. 25 akt sprawy, załącznik do zaświadczenia RP-70 z dnia 29 października 2014 r. – k. 3 akt

sprawy, pismo procesowe likwidatora spółdzielni z dnia 01 grudnia 2014 r. – k. 20-21 akt sprawy, zeznania świadka P. D. – protokół skrócony k. 31-32 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 33 akt sprawy

Ubezpieczona po raz ostatni pozostawała zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) S.A. w G. w wymiarze pełnego etatu na stanowisku referenta ds. administracyjnych, inspektora ds. administracyjnych, specjalisty ds. administracyjnych oraz specjalisty ds. obsługi obiegu dokumentów od dnia 01 lutego 2005 r. do dnia 31 października 2013 r.

Do rozwiązania stosunku pracy doszło w drodze porozumienia stron (art. 30 § 1 pkt 1 k.p.) z przyczyn niedotyczących pracownika, w trybie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. nr 90 poz. 844).

dowód: świadectwo pracy z dnia 04 listopada 2013 r. – k. 8 akt rentowych, pismo (...) S.A. z dnia 15 września 2014 r. – k. 17 akt rentowych

Od dnia 03 stycznia 2014 r. wnioskodawczyni jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako bezrobotna, z prawem do zasiłku od dnia 11 stycznia 2014 r. do dnia 01 stycznia 2015 r. 6 miesiąc pobierania zasiłku upłynął w dniu 10 lipca 2014 r.

Do dnia 21 sierpnia 2014 r. ubezpieczona nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

dowód: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w G. z dnia 21 sierpnia 2014 r. – k. 9 akt rentowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła staż sumaryczny w wymiarze pierwotnie 34 lat, 11 miesięcy i 21 dni.

Na skutek przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego uznać należało jednak, iż ubezpieczona łącznie udowodniła przeszło 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych – z uwzględnieniem okresu od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P..

dowód: raporty ustalania uprawnień do świadczenia – k. 21-23 akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 09 października 2014 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej E. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy przedemerytalnej, w związku z brakiem uprawnień – bowiem do dnia rozwiązania stosunku pracy udowodniła 34 lata, 11 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zatem poniżej wymaganych 35 lat. Do łącznego stażu pracy pozwany nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P. z powodu braku dniówek obrachunkowych.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie przyznania świadczenia przedemerytalnego z dnia 09 października 2014 r. – k. 24 akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w aktach sprawy, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dokumentację dostarczoną przez strony. Dowód z dokumentów zgromadzonych w sprawie w zakresie w jakim posłużyły do ustalenia stanu faktycznego Sąd uznał za w pełni wiarygodny, gdyż dokumenty te nie budziły żadnych wątpliwości i nie były przez strony kwestionowane. Dowody w postaci dokumentów urzędowych Sąd ocenił na podstawie art. 244 § 1 k.p.c. ustalając, że skoro w toku procesu nie zostały skutecznie podważone, stanowią świadectwo tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Powyższe dowody układają się zdaniem Sądu w spójną całość, wzajemnie się potwierdzając lub uzupełniając. Nie były też kwestionowane przez strony i Sąd dał im wiarę w całej rozciągłości.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadka P. D. (likwidatora (...) Spółdzielni (...) w P.) , bowiem w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym tworzą zwartą, spójną i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej E. W. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

W powyższym zakresie pozwany odmówił przyznania wnioskowanego świadczenia wskazując, iż skarżąca udowodniła łącznie 34 lat, 11 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych (k. 23 akt sprawy) zamiast wymaganych 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W myśl ustępu 3 wskazanego przepisu, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
3. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 tejże ustawy do wniosku (o świadczenie przedemerytalne) dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszym postępowaniu bezspornym było, iż upłynął 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych w którym ubezpieczona I. Ż. nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych albo udziału w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy. Była ona niewątpliwie zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy (karta stażowa – k. 21-23 akt sprawy), pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna (zaświadczenie – k. 9 akt sprawy), jak również rozwiązanie stosunku pracy ze skarżącą przez pracodawcę nastąpiło na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w trybie ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. nr 90 poz. 844) (k. 8 i 17 akt rentowych). Skarżąca osiągnęła również wymagany wiek 55 lat w dniu 19 grudnia 2013 r.

Przedmiotem sporu w sprawie pozostawało ustalenie, czy wnioskodawczyni E. W. posiada co najmniej 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych (tj. wymogu wynikającego z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy przedemerytalnej), i czy możliwe

jest uwzględnienie do wymaganego stażu pracy okresów wykonywania pracy od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P. na stanowisku obsługi produkcji pieczarek.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 j.t. ze zm.), dalej: ustawa emerytalna, kresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:

- a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
- b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu,

jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonanej na podstawie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczona E. W. niewątpliwie udowodniła nietrafność stanowiska pozwanego o braku wykazania przez nią wymaganych 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych, które legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Przede wszystkim wskazać należało, iż okres zatrudnienia skarżącej (...) Spółdzielni (...) w P. (obecnie w likwidacji) od dnia 06 lipca 1978 r. do dnia 01 stycznia 1980 r. nie był kwestionowany przez pozwany organ rentowy – i co niewątpliwie istotne, został uwzględniony do uznanych okresów składkowych i nieskładkowych na podstawie tych samych dokumentów, na których organ oparł odmowę uwzględnienia do w/w stażu roku 1980 – mianowicie świadectwa pracy z dnia 06 maja 1980 r. (k. 6 akt kapitałowych) oraz zaświadczenia o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy z dnia 23 stycznia 2001 r. (k. 11 akt kapitałowych). Dokumentacja powyższa w toku sądowego postępowania odwoławczego uzupełniona została nadto oryginałem książeczki ubezpieczeniowej, zawierającej zbieżne z wynikającymi z powyższych dokumentów wpisy (s. 46-47 legitymacji – koperta na k. 29 akt sprawy). Także dwa oryginalne dokumenty, załączone do akt sprawy (koperta na k. 29 akt sprawy), przede wszystkim pismo (...) Spółdzielni (...) w P. z dnia 06 maja 1980 r. – wskazując, iż ubezpieczona posiadała w maju 1980 r. do wykorzystania 17 dni urlopu – daje podstawy do przyjęcia, iż taki wymiar urlopu wynikać musiał z zatrudnienia właśnie w pełnym wymiarze czasu pracy.

W poszczególnych latach ubezpieczona przepracowała w spółdzielni: 1978 rok – 148 dni, 1979 rok – 277 dni, 1980 rok – brak danych. Tytułem wynagrodzenia z pracy w spółdzielni skarżąca osiągnęła dochód: 1978 rok – 18.981 zł, 1979 rok – 45.520 zł, 1980 rok – brak danych.

Pozwany organ rentowy, zarówno w spornej decyzji jak i w ostatnim piśmie procesowym (k. 30 akt sprawy) podtrzymywał stanowisko o braku możliwości zaliczenia skarżącej do okresów składkowych i nieskładkowych zatrudnienia od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. w (...) Spółdzielni (...) w P. z powodu braku dniówek obrachunkowych – jednakże zdaniem Sądu Okręgowego powyższe stanowisko nie zasługuje na uwzględnienie, mając na uwadze rezultat przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Jak wyjaśnił w obszernych, spójnych, wiarygodnych, wewnętrznie logicznych, zbieżnych i tworzących jednolity obraz stanu faktycznego, a zatem przekonywujących zeznaniach świadek P. D. – będący obecnie likwidatorem zakładu, a zatrudniony w nim (zatem znający realia pracy oraz wymiar zatrudnienia) od 1983 r. – w ramach rolniczej spółdzielni produkcyjnej osoba po rocznym okresie kandydatury stawała się członkiem spółdzielni. Pomimo tego, ubezpieczona świadczyła pracę od pierwszego do ostatniego dnia zatrudnienia de facto w pełnym wymiarze czasu pracy – zatem należało uznać, iż miało to miejsce w pełnym wymiarze czasu pracy (zakład pracy świadczył pracę przez wszystkie ustawowo robocze dni roku). Praca w spółdzielni odbywała się w systemie zmianowym.

Świadek ten także w pismach w toku postępowania odwoławczego przed Sądem wyjaśniał, iż pojęcie „dniówki obrachunkowej” stanowiło wskaźnik, brany pod uwagę przy ustaleniu wysokości stawki wynagrodzeń – nie stanowiło zaś określenia dnia pracy. Był to wyznacznik, szczególny miernik nakładu pracy. Ogólna ilość dniówek obrachunkowych stanowiła podstawę wyliczania wynagrodzenia członka za dany rok, płatnego zaliczkowo i wyrównywanego po sporządzeniu i zatwierdzeniu bilansu. Dochód zaś członka spółdzielni stanowił podstawę składki na ubezpieczenie społeczne (k. 3, 20-21, 22-24 akt sprawy).

Co zaś kluczowe, likwidator (...) Spółdzielni (...) w P. nie dysponuje innymi dokumentami, potwierdzającymi przepracowany czas, lub dotyczącymi kwestii płacowych (jako że zgodnie z ówczesnymi przepisami wymagane było ich przechowywanie wyłącznie przez okres 12 lat). Podkreślenia wymaga, iż listy płac za 1980 rok nie zachowały się nie tylko w zakresie ubezpieczonej, ale jakiegokolwiek z pracowników.

Tym samym niemożliwym było ustalenie dniówek obrachunkowych z powodu braku zachowania kartotek zarobkowych wnioskodawczyni za 1980 rok – jednakże ciągłość jej zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w P. (łącznie od dnia 06 lipca 1978 r. do dnia 06 maja 1980 r. – w tym od 01 stycznia do 06 maja 1980 r. okres kwestionowany przez organ), jak również wyczerpujące i wiarygodne zeznania świadka P. D., pozwoliły Sądowi Okręgowemu na ustalenie, iż ubezpieczona E. W. była zatrudniona w w/w zakładzie w wymiarze odpowiadającym pełnemu wymiarowi czasu pracy – zatem sporny okres od dnia 01 stycznia 1980 r. do dnia 06 maja 1980 r. winien być zaliczony do ogólnego wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby ustalania uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

Wobec powyższego uznać należało, iż ubezpieczona E. W. spełniła wszystkie przesłanki wynikające z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy przedemerytalnej, jako że udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze wynoszącym co najmniej 35 lat. Co za tym zaś idzie, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i całokształt okoliczności sprawy wskazuje, że wnioskodawczyni spełniła wszystkie wynikające z przepisów ustawy przedemerytalnej warunki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie ubezpieczonej E. W. i zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego organu z dnia 09 października 2014 r., przyznając skarżącej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 26 sierpnia 2014 r. tj. od dnia następnego po złożeniu wniosku o świadczenie (k. 1 akt rentowych).

Stanowisko takie znajduje odzwierciedlenie w judykaturze, która przyjmuje, iż organ rentowy przyznaje świadczenie przedemerytalne wyłącznie od następnego dnia po złożeniu wniosku, a nie po spełnieniu wszystkich warunków do jego otrzymania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 marca 2013 r., III AUa 1373/12).

SSO Bożenna Zalewska